

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 292. — ŠTEV. 292.

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 14, 1925. — PONDELJEK, 14. DECEMBRA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII

ŽALOSTNI BOŽIČ V BERLINU

Vspričo bližajočih se božičnih praznikov čuti Berlin pomanjkanje, kljub optimizmu dr. Schachta. Predsednik državne banke govori upapolno, a z vsakim dnem rastejo protesti proti življenjskim strcškom, in število nezaposlenih raste.

BERLIN, Nemčija, 13. decembra. — Nagovori dr. Schachta, predsednika nemške državne banke, glede potreb Nemčije ter ameriškega stališča napram dovoljevanju kreditov, so vzbudili dvotip, da ni prinesel Schacht iz Amerike sicer nobenega denarja, pač pa dva nova plesa "Pas de Credit" in "Pas d'Argent".

Dr. Schacht, kot vsi Nemci, ki so se pred kratkom vrnili iz Amerike, so prinesli s seboj neke vrste optimizem, katerega so si pridobili na drugi strani morja, in ta optimizem ostro nasprotuje tu prevladujočemu pesimizmu glede ekonomskega položaja. Malokdaj mine dan brez novih javnih protestov proti obstoječim razmeram.

Pred par dnevi je vprizorilo več tisoč državnih in občinskih uslužbencev demonstracijo po zasneženih cestah ter zahtevalo povišanje plač. Njih plakate in govore so zasmejevali komunisti, ki so trdili, da so uradniki, čeprav slaboplačani, še dosti na boljšem kot pa navadni delavci.

Nezaposlenost med slednjimi raste brez prestanka, in ena zahteva socializma kot pogoj njih vstopa v kabinet, je takojšnje razširjenje podpore nezaposlenim. Na sestanku, ki se je vršil včeraj na borzi v Hamburgu, so zastopniki organizacij izvaževalcev zahtevali radikalno reformo davkov.

Veliko povišanje števila vladnih uslužbencev izza oživetja republike tvori nepristni vir pritožb. Neki govornik v državnem zboru je izjavil, da je bil prej Berlin znan kot najbolj čisto mesto v Evropi, da pa je sedaj najbolj umazano mesto, čeprav se je izza ustanovitve republike število občinskih uslužbencev podvojilo.

Vsak Amerikanec, ki pozna božični naval, se bo čudil puščobi berlinskih prodajalcev. Velike department prodajalne so napol prazne. Velikim hotelom in restavracijam se je vrnil stari blesk, ki pa vara le tujce, ki niso prej poznali mesta. Vseposod zadene človek na revščino. Življenjski standard je brezprimerno nižji kot v sličnih slojih prebivalstva v Ameriki.

LONDON, Anglija, 13. decembra. — Jurij Čičerin je rekel poročevalcem London Observer, da je Rusija pripravljena razorožiti se ter odpraviti vojne industrije, če se bo mogoče dogovoriti z drugimi državami glede skupnega načrta razoroženja. Izjavlja pa, da je Rusija neomajna v svoji opoziciji proti Ligi narodov in dogovorom v Locarno.

Javno zanikujem, da je Liga narodov instrument miru. V resnici ne morem uvideti, kako bi mogel naš vstop v Ligo pospešiti uravnavo spornih vprašanj med nami in drugimi narodi, če nas niso hoteli ti narodi dosedaj priznati.

Je pa še nadaljni razlog, vsled katerega nočemo stopiti v Ligo. Opozoriti moram, da neprestano prihajajo povabila, naj stopimo v Ligo, iz dežel, ki niso le zavrnile vseh naših korakov za medsebojno spravo, temveč ki imajo dejanski zasedeno naše ozemlje.

Stališče Rusije ni bilo doumno ali izbegljivo. Mislim, da smo bili dosledni od prvega početka. Po zaključku vojne smo bili prvi narod, ki je zagovarjal razoroženje. Nismo le odločno kritizirali pogodb, ki so dale velikansko mednarodno silo par državam, temveč tudi zavrnili pogodbe, ker zavlačuje praktično uravnavo razoroženja.

Ameriški vojaki stražijo kitajsko železnico.

PEKING, Kitajska, 10. dec. — Oddelek ameriških infanteristov straži mednarodno železnico, na kateri so uslužbeni tujezemski uradniki. Vsak dan vozi le en vlak in sicer ob osmih jutraj iz Pekinga proti Tientsinu.

Francoski poslanik v Vatikanu.

PARIZ, Francija, 10. dec. — Danes je bil sprejet z 280 glasovi predlog, naj vlada dovolji potrebnemu svetu za vzdrževanje francoskega poslaštva v Vatikanu. Proti predlogu je glasovalo 108 poslancev.

LEPA NAGRADA

Pred kratkim je razpisal načelnik kinematografske industrije v Ameriki W. H. Hays (na levi) nagrado za najboljši odgovor na vprašanje: "Kaj pomeni zame kinematograf?" Dobil je 250.000 odgovorov, najboljšega je pa poslala Mrs. Bessie Burnett (srednja na sliki) iz Indianapolis, Ind. Na desni je njen mož. Nagrada obstaja v pro ti vožnji krog sveta. Vozila se bo brezplačno na enem najbo jših parnikov.

Vprašanje Mosula in Liga narodov.

Tekom tega tedna b o najbrž rešeno vprašanje glede Mosula. — Angorska vlada ni ničesar slišala o posredovalnih predlogih.

ŽENEVA, Švica, 13. decembra. V današnji tajni seji Lige narodov so razpravljali o sporu, ki je nastal med Anglijo in Turčijo za stran mosulskega vprašanja.

Liga narodov bo najbrž še tekom tega tedna pojasnila svoje mnenje o tem slučaju.

Turška vlada pravi, da doslej ni še ničesar slišala o kakih posredovalnih predlogih.

ANGORA, Turčija, 13. dec. — Danes je govoril pred narodno skupščino ministrijski predsednik Ismet paša ter pojasnil, da skušajo zavezniki prepričati svet, da je turška trmoglavost edina zapreka rešitve mosulskega vprašanja. Vse te govorice je odločno dementiral.

PARIZ, Francija, 13. decembra. Turški zunanji minister Tevlik Rudihi bej je dospel danes v Pariz ter se dolgo posvetoval s turškim poslanikom Fethi bejem.

O čem sta razpravljala, se zaenkrat ni moglo dognati.

Ruski dragulji na prodaj.

MOSKVA, Rusija, 13. dec. — Zastopniki sovjetske vlade bodo obiskali Združene države v zvezi s prodajo gotovih predmetov iz stare carske zbirke dragocenosti. Cenitve, katere so ravno kar završili inozemski izvedenci, stavljajo vrednost cele zbirke kronskega nakita na dvesto in petdeset milijonov dolarjev.

V to zbirko je vključena velika carska krona, napravljena ob času Katarine II. Ta krona tehtaja pet funtov ter vsebuje štiri tisoč karatov najbolj dragocenih diamanov v vrednosti dva in petdeset milijonov dolarjev. Nadalje je v zbirki carsko zlato žezlo, s slavnim Orlov diamentom, ki ima 189 karatov in ki je vreden trideset milijonov dolarjev. Ta diament je podaril grof Orlov Katarini II. Dvesto in petdeset milijonov dolarjev predstavlja le dejansko vrednost te zbirke, brez ozira na zgodovinsko in sentimentalno vrednost zaklada.

Okupacijska armada ne bo znižana.

BERLIN, Nemčija, 11. dec. — Tukajšnji diplomatični krogi se silno čudijo, ker nobena izmed sil, ki so podpisale pogodbo v Locarno, se ni ničesar storila za zmanjšanje druge in tretje okupacijske armade.

Iz dežele terorja in črnih srajc.

Fašistovska milica je prispevala precejšnjo svoto za povrnitev dolga. — Suženstvo je baje odpravljeno v laških kolonijah. — Časnikar obsojen na sedemnajst mesecev ječe.

RIM, Italija, 13. decembra. — Fašistovska milica je prispevala približno osemdeset tisoč dolarjev k svoti, ki jo mora plačati Italija Združenim državam.

Mussolini je navdušeno hvalil to požrtvovalnost. Rekel je, da je milica podala dokaz velikega patriotizma.

RIM, Italija, 13. decembra. — Neka italijanska družba, ki je agitala za odpravljenje suženstva, je izjavila, da je suženstvo po vseh italijanskih kolonijah odpravljeno.

Tekočega leta je bilo oproščenih 2500 sužnjev. V Cirenaiki in Tripolitani ni nobenega sužnja več.

NAPOLJ, Italija, 13. dec. — Izdajatelj časopisa "Matino", Paolo Scarefoglio in poročevalci Ambrosini, sta bila obsojena vsak na sedem mesecev ječe, ker sta baje zalila italijansko armado.

Konec turškega mnagoženstva.

ANGORA, Turčija, 13. dec. — Poligamija z ločitvijo, enostavno izrečeno od moza, se bosta končali v Turčiji na temelju modernega državljanskega zakonika, ki je bil predložen narodni zbornici. Zakonik uveljavlja, da je drugi zakon ničeven, če je ena prizadetih strank poročena. Civilna poroka bo postala obligatorična, verska pa prostovoljna.

Ločitev zakona bo mogoča le po tomo odločitve sodišča.

Dva napada na Damask odbita.

BEIRUT, Sirija, 11. decembra. Sem so dospela poročila, da sta bila odbita dva sovražna napada na Damask. Kakih štiristo vstašev je bilo napadlo mesto, pa so se morali z velikimi izgubami umakniti.

Rifčani potisnjeni nazaj.

RABAT, Francoski Maroko, 13. decembra. — Pred dvema dnevo ma se je začela odločna francoska ofenziva proti rifčanskim postojankam. Nasprotnik se je moral v vsej črti umakniti.

Oče je obstrelil lastno hčerko.

Antonio Carbone je slišal na stopnjicah šum ter ustrelil v temi, ko so se vrata odprla. — Deklica bo ostala pri življenju.

Antonio Carbone je hodil po kuhinji svojega stanovanja na Myrtle Avenue v Jersey City, se ga s svojimi dolгими prsti v lase ter zopet in zopet ponavljal svojim sosedom, kako se je vse to zgodilo.

Nisem mogel spati. Šel sem v posteljo krog enajstih. Čutil sem, da se bo nekaj zgodilo. Ves teden sem čutil, da se bo nekaj zgodilo. Več ur sem ležal, a nisem mogel spati. Čul sem vsak najmanjši šum. Vse je bilo temno.

Naenkrat čujem udarec. Kako je zvenel v tihini! Pri vratih je. Čakal sem. Slišal sem spati svojega svaka v sosednji sobi. Vsi so spali. Tudi sem vedel, da nekdo zunaj diha. Zbudil sem svojo ženo Josephine. — Nekdo skuša vlomiti, — sem zasepetal. — Ne gani se.

Segel sem v predal po pištolo. Bil sem bos ter hodil neslišno. Šel sem na sredo kuhinje. — Za vratmi me čakajo — sem si mislil. Ko bodo prišli, me bodo ubili, a jaz bom streljal prvi. Čakal sem v temi. Strašno je čakati v temi. Nato sem čul šum zgoraj na stopnjicah. Pomiril sem se ter že hotel iti v posteljo.

Nobenih korakov ne čujem. Naenkrat pa bang! Vrata so se odprla. Takoj sem streljal. Čul sem krik otroka. Zabili me sree. Prižgem luč. Moja Rosie je bila.

Krogla je šla Rosie skozi lice v bližini nosnice in razbila tri zobe. Rosie še vedno lahko govori in njene prilike za okrevanje so tako dobre, da je niso stavili zdravniki v bolnišnici niti na seznam nevarno bolnih. Njena mati želi, da ji zdravniki obljubijo, da ne bo spuščena za vse življenje.

Družina ima še nadaljina dva otroka. Salvatore, ki je star sedem let, in Gasparo, ki je star tri leta.

Oropal slepega managerja.

ST. LOUIS, Mo., 13. decembra. Nek mlad bandit je vprizoril večeraj roparski napad na James Huffa, slepega managerja tvornice za metle ter odnesel \$200, namenjenih za izplačanje slepih delavcev. Več sto dolarjev je bilo že izplačanih stotim slepim uslužbenecem.

— Ali vidite ta revolver? — je vprašal bandit.

— Ne, — je odvrnil Huff. — Slep sem.

— Potem ga lahko čutite, — je zavpil bandit ter pritiskal revolver na lice slepega. — Ne premaknite se ali pa vas ubijem. Ali vam boli?

— Seveda me boli. To se pravi vzeti denar, katerega so zaslužili moji slepi dečki.

— Ne morem pomagati, — je rekel bandit ter odšel.

Bolniški strežniki zahtevajo dvanajsturni delavnik.

ATLANTIC CITY, N. J., 13. decembra. — Bolniški strežniki so narosili vodstvo tukajšnjih bolnišnic, naj jim dovoli dvanajsturni delovnik. Dosedaj so morali delati po štirinajst ali še več ur na dan. Ravnatelji bolnišnic bodo najbrž ugodili njihovi prošnji.

AMER. FED. LABOR IN KOMUNISTI

Stališče Ameriške Delavske Federacije glede komunistov je dobilo podporo v Amsterdamu. — Zavrnitev angleške prošnje za zvezo z Rusijo je spravila mednarodni delavski svet v soglasje z Amerikanci.

LONDON, Anglija, 13. decembra. — Ameriška Delavska Federacija je imela indirektno dosti opravka s sklepom mednarodne federacije strokovnih unij, da se zavrne predloge angleških delavcev za brezpogojno konferenco z ruskimi delavskimi organizacijami. Pred par meseci je naprosil Arthur Purcell, član angleškega parlamenta, konvencijo ameriške delavske federacije za tesnejše odnose z Rusijo, a s tem je vzbudil le ogorčenje Williama Greena, predsednika federacije.

Green je skočil kvšku, udaril po mizi ter vzkliknil:

— Rajše imamo filozofijo Samuela Gompersa kot pa filozofijo Moskve. Ko je v Amsterdamu Purcell, kot predsednik mednarodne federacije strokovnih unij, skušal pregovoriti to organizacijo, da stopi v tesnejše odnose z Rusijo, je bil izvrševalni svet, s štirinajstimi glasovi proti sedmim proti taki zvezi, razven na temelju, da sprejmejo Rusi amsterdamsko ustavo.

Ni pa bil le vzgled, katerega je nudila ameriška federacija, ki je dovedel amsterdamsko izvrševalno zastopstvo do tega, da je zavrnilo predlog Purcella. To zastopstvo je bilo v glavnem inšpirirano od upanja, da se spravi Ameriško Delavsko Federacijo v organizacijo. Videli so, da bi bilo treba opustiti vsako takoj upanje, če bi sprejeli predlog Purcella. To je rekel Frank Hodges, eden najboljših angleških delavskih voditeljev, v debati glede predloga Purcella ter dostavil, da bi bil vstop Amerikancev v dogodek največje zgodovinske važnosti.

Hodges je rekel, da bi bila po njegovem mnenju ta zveza z Amerikanci večje važnosti kot pa zveza z Rusi.

Purcell pa ni še nikakor opustil upanja, da doseže svoj cilj. To je skrajno vztrajen dečko ter je pričel v poletju s svojimi napori, da uveljavi zvezo ruskih unionistov z njih tovariši v zapadnih evropskih deželah. Poražen v svojem naporu, da dovede angleški delavski kongres v Hullu do tega, da skliče konferenco, je dobil dovoljenje, da odvede delegacijo strokovnih unionistov v Rusijo, da se posvetuje s Tomskimjem, predsednikom ruskih komunističnih unij, kako bi se dalo zopet ustanoviti "enotno fronto".

Nadaljni koraki k razoroženju.

KOLIN, Nemčija, 13. decembra. V Kruppovih tovarnah ni danes nobenega stroja več, ki bi služil za izdelovanje topov ali drugega vojnega materiala.

Posebna zavezuška vojaška komisija, ki je izsilila odpravo teh strojev, bo te dni odpoklicana.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej, 15 centov za poštnino in druge stroške.

Naspolnila na sadnje pošte in izplačnje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.20 500 lir \$22.00
300 lir \$13.50 1000 lir \$43.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Naspolnila na sadnje pošte in izplačnje Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Za polijanje, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roko.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 6087

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leta velja kot sa Ameriko	Za New York sa celo leto	\$7.00
in Kanada	Za pol leta	\$3.50
Ena pol leta	Za mesecstva sa celo leto	\$7.00
Ena četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se
pogovori pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročni
stav, prosimo, da se nam tudi prejeto bivalište naznači, da hitreje
najdemo naslovnik.GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

TURČIJA IMA PRAV

Visoki svet Lige narodov je sklenil v svoji neprekosljivi mo-
drosti, da poveri Angliji mandat nad Irakom ter bogatim petrolej-
skim ozemljem Mosul. Ob istem času pa je tudi priznal suvereno
pravico Turčije nad Mosulom. Z drugimi besedami rečeno, sme Tur-
čija igrati ulogo žandarma za Anglijo, da more slednja izkoriščati
in izpustiti do sedaj turško ozemlje.

Mladoturki seveda niso s tem nikako zadovoljni. Izjavili so,
da bodo rajše posegli po orožju kot pa prepustili Angliji to drago-
ceno ozemlje. Oni ne razumejo fine "logike" viditelja Lige nar-
odov, ki izročja njim suverenitete pravice, Angležem pa petrolej.
Pravijo, da jim gre prav tako malo za prazne časti kot Angležem.
Hočejo vsled tega polno suverenost, z absolutno kontrolo nad ozem-
ljem in njega bogastvi.

Tako pojmovanje, kot ga razdejavajo Turki, je seveda smešno.
Liga narodov je lastnina Anglije in Francije. Ustanovljena je bila
v namenu, da se napravi nekoliko bolj zavžitim razdelitev vojne-
ga plena, pod prozorno krinko "mandatov". Če so dobile Francija,
Anglija, Italija, Japonska, Avstralija in Belgija "mandate", zve-
ni to dosti manj grdo kot če bi se izjavilo, da je ukradla Anglija
tukaj in Francija tam.

Natančno prav tako, kot so kitajske "najemnine" za devet in
desetdeset let dosti bolj spodobno zvenelo kot če bi se javno govo-
rilo o aneksih evropskih vesel na Kitajskem. Kljub temu pa gre
v tem slučaju le za dve imeni, ki se tiče ene in iste stvari. Radi-
tega bi se tudi Turčija ne smela dolgo časa pritoževati nad samo-
posebi umemnimi stvarmi.

Ruski ministrski predsednik Rikov je pred par dnevi zopet po-
novil to, kar je rekel že davno, da je namreč Liga narodov inštru-
ment vojne in podjarmljenja, ne pa prostosti in miru.

Francija in Anglija razpolagata tam, — s svojimi trabanti in
lakaji, — z večino glasov. Vsled tega je naravnost nemogoče, da bi
kaka manjša sila kedaj zamagala nad željami Anglije in Francije
v različnih instancah Lige narodov.

Nemčija bo spomladi pripuščena v Ligo narodov, prav kot se
ji je milostno dovolilo, da se proda v Locarnu. In natančno kot se
tam pomočnica zavezniških interesov, tako bo tudi smela v Ligi na-
rodov izpolnjevati iste dolžnosti: — namreč proti plačilu v gotovini
opravljati umazano delo evropskih imperijalistov.

Mosul in njegov petrolej sta pripadla Angliji, Turčija pa je
ostala še nadalje — suverena nad tem ozemljem.

POLOM RUSKE EMIGRACIJE

Ruski monarhisti so imeli dne 9. novembra v Budimpešti konfe-
rencenco pod vodstvom grofa Andrassy-a in te konferencie so se ude-
ležili tudi nemški monarhisti. Andrassy je dal knezu Obolenskemu
v ta namen na razpolago pet tisoč dolarjev. V pričetku januarja naj
bi se tudi vršil v Budimpešti monarhistični "zdrževalni" kongres.
Ob istem času pa se tudi namerava sklicati dne 18. decembra v Pa-
rizu nadaljni monarhistični kongres. V Angliji pa se bo najbrž vr-
šil, pod predsedstvom Nikolaja Nikolajeviča "kongres velikih kne-
zov".

Program teh kongresov je konsolidiranje monarhističnih sil in
pripravljanje oborožene vstaje v Rusiji. General Wrangel ima ba-
je na razpolago nekako pol milijona zlatih mark. V Wannsee stu-
nujoči prejšnji hetman Skoropadski vodi pogajanja z rumunskim
vojnim ministrstvom. V Bukaresti se nahaja celo oficijelni "za-
stopnik" Skoropadski-ja, polkovnik Vlasenko.

Za vsemi temi "kongresi" in "pogajanji" monarhistične proti-
revolucije pa tiči le malo vsebine. Gospoda potrebuje tega delova-
nja, da se napravi važno pred samo seboj. Kako globoko pa so padle
akcije ruskih monarhistov tudi v Nemčiji, nam kaže članek v
"Deutsche Zeitung", v katerem se glasi:

— Desna krila nemških nacionalistov so odpovedala vse stike
z ruskimi monarhisti.

V nadaljnjem pa toži list solzavo:

— Izkušnje so pokazale, da je dosegel vsak poskus, da se strmo-
glavi vlado boljševikov od zunaj in s tujo pomočjo, v vedno rastoči
meri ravno nasprotje tega, kar je nameraval. Mesto da bi omajal
moč boljševikov, jo je le še bolj utrdil.

"Deutsche Zeitung" priporoča ruskim izseljencem, naj se spravi-
jo s sedanjo vlado v Rusiji.

Tudi ostale skupine ruskih emigrantov, od manjševikov pa do
liberalcev, gredo sedaj skozi preobrat. Vedno bolj številni postaja-
jo oni, ki bi se radi vrnili v Rusijo. Demokratične skupine so pod
vodstvom Miljukina že našle formulo, ki ločuje emigracijo v poli-
tično in nepolitično in ki ne dovoljuje le nepolitičnim izseljencem
povratka v Rusijo, temveč ga celo priporoča. V tem amisu je tudi
treba razumeti uvodni članek Miljukova v "Vostocke Zeitung",
dne 26. novembra, s katerim se skuša pridobiti čase sedanje ruske
moč. Za sedanjo Rusijo pa so Miljukov, Nikolaj Nikolajevič in
drugi le različne figure in panoptiki.

Dopis.

Walsenburg, Colo.

Mladina se ženi. Omožile so se
Miss Alice Bajuk z Arthur Kis-
sel, Miss Lucy Zupančič z Dub-
Packard, Miss Lucy Kramp z G.
Abnerjem. Bilo srečno!

Dne 2. decembra so pokopali
Mrs. Agata Čebular iz Skinner
(Gordon Mine), ki je umrla v bo-
lnišnici v Pueblo, Colo., za opera-
cijo. Zapušta štiri hčerke in dva
sina; bila je članica Hrvat. Zajed-
nice. Tu je bivala okoli 18 let.
— Pred desetimi meseci je odpoto-
val njen soprog Joe Čebular proti
San Francisco, Calif. Zlati, ko je
pokojna umrla, so otroci brzoja-
je tudi on že štiri mesece mrtve.
Sel je tja k striem. Če je komu
rojakov znano to ime, naj blago-
voli naznaniti njegovim otrokom.
Dosti gorja, nemira in žalostnega
življenja so krivi hudobni in zlo-
ni jeziki. Žal, da ta navada se tr-

dovratno drži, dočim se postrež-
ljivost in gostoljubnost opušta.
— Ranjka Agata Čebular je bila
blaga žena, skrbna mati in rada
je pomagala vsakemu. Bodi ji la-
hka ameriška zemlja, otrokom in
sorodnikom pa naše iskreno so-
žalje!

Vreme imamo suho, brez snega.
Premogovniki obratujejo vsak
dan. — Vesele božične praznike
in srečno Novo leto želimo vsem
zavednim Slovincem. Glasu Nar-
oda pa ob Novem letu mnogo no-
vih naročnikov in želimo, da bi
pisal i v bodoče tako, kakor do-
zdaj, to je za narod. Jaz sem na
ta list nanosnik že petindvajset
let. — Peter Zgaga, ti pa še na-
dalje piši po modrijansko, kajti
včasih res pogruntaj tako, da jo
vsakdo rad sliši.

S pozdravom!

M. J. Bajuk.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

Foreign Language Information Service — Jugoslav Bureau.

NEKI JALOVI UGOVORI PROTI JAVNEMU ZDRAVSTVU.

V seriji radio-predavanj je Dr.
De Porte, ravnatelj oddelka ži-
vljenjske statistike v zdravstvenem
departamentu države New York,
govoril o pomenu javnega zdrav-
stva. Isto ima dve svrhi: prvo,
da zadržuje razpasanje bolezni,
kadar izbruhnejo; drugo, da pre-
prečuje sam izbruh teh bolezni.

Ne kateri ljudje pa — rekel
je predavatelj — ne uvidevajo po-
trebe te zadnje točke. Oni so mne-
nja, da je delovanje javnega
zdravstva že danes šlo predaleč
če bi s tem, da rešujemo tisoče
otrok in odraslih, ohranjamo v
življenju mnogo slabšev, katerih
urt bi bila zaželjiva v interesu
elkopenega človeškega plemena.

Taki ljudje kaj radi poudarjajo
razliko med delovanjem javnega
zdravstva in onim živinoreje. Pa
vprašujejo: Kako se živinorejec
posreduje dobiti fino pasmo konj?
S tem da iztrebi iz svoje črede vse
nezaželjive živali — one konje, ki
niso dosegli neke vzorne mere
glede brzine, vztrajnosti ali kakr-
šne koli kakovosti, za razvoj kate-

re se konjereje posebno zanima.
Pri reji krav živinorejec avaržeje
zlasti kakovost in količino mleka:
od svojih ovc on hoče fino in o-
bilno volno; od svojih kokoši ho-
če mnogo jajc, itd. Ako bi se ži-
vinorejec ravnal po načelih jav-
nega zdravstva in ohranjal v
življenju vse svoje živali brez o-
zira na njihovo sposobnost, — kaj
bi se zgodilo? Njegov odgovor je
ta, da bi živila ali kurešina do-
loženega rejca brezdomno prepa-
dala glede kvalitete.

Tako dokazovanje se zdi na prvi
pregled precej utemeljeno. Ali
nasprotniki javno-zdravstvenega
delovanja spregledujejo neko te-
meljno točko: živinorejec zna,
kaj hoče razviti v svoji živali ali
kuretini, ali kdo zna, kakke vrli-
ne bodisi telesa ali uma so naj-
bolj zaželjive v človeku? Člove-
ška družba bi lahko rabila pri člo-
vekoreji (da se poslužimo takega
izraza) slične metode kot pri ži-
vinoreji, da razvijemo plene vi-
sokih ljudi, kratkih ljudi, rdeče-
lasih ljudi, ali — kako si moremo
predstaviti, da bi se mi kedaj ze-
dinili glede nekega telesnega ti-
pa, ki bi bil ideal človeškega bi-
tja? Kar se pa tiče umnih in du-
ševnih kakovosti, ne bi mogli so-
glašati niti glede onih kakovost-
ki so najbolj zaželjive. Pa tudi, če
bi bili vsi istega mnenja glede
najboljšega tipa človeka, kako
naj razvijemo tak tip po metodah
živinoreje? V kolikor znamo, zna-
čaj in prav nič v zvezi s telesni-
mi vrlinami. Prav dobro je zna-
no, da se mnogi slabotni otroci
razvijejo v obéudovanja vredne in
koristne odrasle — živinorejec bi
jih bil ubil v rani mladosti. Ni
prav nikakega razloga za povsodno
domnevo, da je najboljša odstra-
niti pojedinca, ki je slučajno šl-
bak. Umetno odstranjenje onih,
ki se včasih zdijo nesposobni, bi
bilo oropalo svet marsikaterih ve-
likih mož.

Pa nazadnje celo najbolj od-
lični nasprotniki javnega zdrav-

Zahvala.

Vsem, ki so mene in moje tola-
žili v dneh neizmerne žalosti —
ko sem izgubila svojega moža —
moji otroci svojega očeta — pri-
srečna hvala.

Rada bi se zahvalila vsakemu
posebej, ker mi pa to ni moglo,
izražam zahvalo tempotom. Bodi-
te prepričani, da je iskrena in da
prihaja iz globine srca.

Hvala vsem, ki so stali mojemu
pokojniku ob strani v trenutku
smrti, hvala onim, ki so ga pri-
šli zadnjikrat pozdraviti k mrtva-
škemu odru, in tistim, ki so se na
pokopališču zadnjič poslovili od
njega. Nisem shitla, da je imel
pokojnik toliko prijateljev, in še-
le v teh strahotnih dneh sem se
uverila, kako dosti jih sočustvuje
z menoj in z mojimi.

Hvala za rože, hvala za vence!
Darovali so jih:

Ace High Hat Co.; družina: Be-
nedik; Ferrari & Bove; družine:
Posavec, Kosirnik, Potrato in Pa-
kiž, Lupsha, Cerlano, Padar, Yur-
kas, Bach, Zelenc, S. D. P. Dru-
štvo, Mr. & Mrs. Sakser, Foreign
Language Inf. Bureau, Mr. Anton
Pavli, Mrs. Burgar, Mrs. Peterka,
Mr. & Mrs. Frank Pust, Mr. &
Mrs. Cerar, Misses Achtschin,
Mr. Charles R. Spiegel Jr., Frank
Sakser State Bank, Glas Naroda,
Mrs. Murnik, Mr. Ivan Adamič,
družina Kožak, S. S. P. Društvo,
Sinclair Oil Co., Društvo Slovan,
družina Škrabner, Prof. Carlos
Santini, Mr. Daw James J., de-
kleta z Bushwick, Saksetjevo
osebje.

Stotera hvala za vsako dobro
besedo, za vsako prelito solzo in
za vsak sočuten pogled.

Vrniti Vam ne morem z drugimi
kot s upanjem in vročo željo, da
bi Vas nikdar ne zadela tako
strašna nesreča kot je zadela me-
ne in mojega očeta.

Marija Dolar.
Bridgewood, N. Y., 19. decembra.

stva bi se brezdomno branili z
vsemi štirimi, da bi se njihov last-
ni šibki naraščaj žrtvoval na oltar
neke teorije o izboljšanju člo-
veškega plemena. Zato že golo
dejstvo, da javno-zdravstveno de-
lovanje rešuje življenja, opravi-
čuje nadaljevanje in razširjanje
tega delovanja.

TUJERODCI POKRIVAJO ČEZ
POLOVICO STROŠKOV DE-
LOVNEGA DEPARTAMENTA.

Davki niso edino sredstvo za
pokritje vladnih stroškov. V let-
nem poročilu, ki ga je Depart-
ment of Labor ravnokar izdal, je
navedeno, da so stroški depart-
menta znašali tekom fiskalnega
leta 1925 svoto \$7.973.457, dočim
je departament sam kolektiral
\$4.985.781. Glavni viri tega pri-
hoda delovnega departamenta sta
priseljeniški urad in naturaliza-
cijski urad. Dohodki prvega so
znašali skoraj štiri milijone dol-
larjev in drugega nekaj čez en mi-
lijon. Vsi ti dohodki in splošne
prihajajo terej iz prispevkov tu-
jorodcev.

Priseljeniški urad je stal
\$5.636.000 v okrogli številki. Ako
odbijemo njegovo zgoraj navede-
ne dohodke, je čisti strošek iste-
ga znašal torej nekoliko čez
\$1.671.000. Zanimivo je omeniti
vire teh dohodkov priseljeniškega
urada.

Dohodki iz glavarine (head
tax), ki je mora vsak priseljenec
plačati ob svojem prihodu, so zna-
šali nekaj čez tri milijone dolar-
jev; odmerjene in iztirjene globe
so znašale \$611.000 v okrogli šte-
vilki in zapadli bondi (zastavlje-
ni pri priseljeniški oblasti in ne-
odrešeni) skoraj \$110.000.

Nov vir je ustvaril novi prisel-
jeniški zakon od leta 1924, ki je
uvvedel takozvane "permite" za po-
vračajoče se priseljenice in za ka-
tere treba plačati pristojbino \$3.
Dohodki z tega vira so znašali
skoraj \$200.000. Gori omenjene
globe so zlasti one, naložene pa
parobrodne družbe radi prevoza
nepripravljenih imozemcev. V ne-
katerih slučajih so te globe zna-
šale celo tisoč dolarjev. Vsled teh
glob parobrodne družbe jako pa-
zijo, da pripeljejo v Ameriko ta-
ke potnike, ki utegnejo biti pri-
pušeni.

Avtomobil brez soferja.

Te dni je abudil v Parizu veliko
pozornost avtomobil, ki je vozil po
ulicah brez potnikov, pa tudi —
brez soferja. Šlo je namreč za po-
skus vozila, ki so ga vodili od
Borznega trga pa do predmestja
Villancourta z električnimi valo-
vi. Avto je spremljevalo nekaj voz
s katerih so strokovnjaki opazo-
vali potek poskusa. Podrobnosti
o iznajdbi se manjkajo. Na zelo
pomembni cestah se je avtomobil
spretno izogibal vozilom in celo
pešcem ravno tako, kakor če bi
ga vodil sofer.

POZOR ROJAKI!

Naš potovalni zastopnik Mr.
JOHN ŽUST bo obiskal rojake
po nekaterih naselbinah v Penn-
sylvaniji. Kdor hoče obnoviti na-
ročnino, lahko to pri njem stori!
Uprava "Glas Naroda".

ŠE JE ČAS RAZVESELITI

svojce v domovini za Božič in Novo leto.
Vaše darilo prejmejo tekom enega tedna
potom —

Brzobjavne Pisma

bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih. Stro-
ški za brzobjavno pismo znašajo le \$1.—.

Poslužite se te ugodnosti in Vaš dar
dospe pravočasno.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA
POSLOVNICA

Peter Zgaga

Ženska se vsakokrat smeji, ka-
kar se more smejati. Joka pa ta-
krat, kadar hoče jokati.

V bolnišnico so privedli stare-
ga pijane. Pri paden se je bil ne-
kaj poškodoval na hrbtu. Poškod-
ba ni bila nevarna. Rano so mu
izprali ter mu ves hrbet zribali z
alkoholom. Naslednjega dne so
ga našli mrtvega v postelji. Pre-
iskava je dognala, da si je zlo-
mil vrat, ko se je hotel polizati po
hrbtu.

Človek, ki piše, mora biti jako
previden. Včasih jo tako nesre-
no zavozli, da ni za nikamor. Včas-
ih pa kdo tudi nevede pove ve-
liko resnico, globoko skrivnost,
ali pa nevede napiše pekočo sa-
tiro.

Tako je naprimer neki potopi-
see potoval po Balkanu ter se je
izgubil v balkanskih gorah.

V svojem potopisu pravi: Tri
dni in tri noči sem blodil po goz-
dovih in pustinjah, pa tri dni in
tri noči nisem opazil nobenega
človeškega bitja. Zdelo se mi je
že, da sem kje sredi Afrike popo-
noma ločen od vseh ljudi. Lahko
si mislite, da mi je bilo težko pri-
sest. Četrtega dne zjutraj pa za-
gledam na veji obešena. Tam je
moral viseti že najmanj en teden
in je že strašno zaudajal. Pa nič
zato. Globoko sem se oddehnil ter
rekel sam pri sebi: — Hvala Bo-
gu, zopet sem dospel v bližino člo-
vilizacije.

Slovesni občutki navdajajo pr-
seljenca, ko se bliža na krovu
parnika Združenim državam.

Pretrgal je vezi s staro domovi-
no ter sklenil začeti novo življe-
nje v deželi svobode, enakosti in
bratstva.

In ko se približa newyorškemu
pristanišču, vidi že oddalec veli-
kanski kip boginje svobode. Pro-
ti njemu je obrnjena in ogromno
plamenice drži v rokah.

V dno sreča ga nekaj izpreletu,
ko si misli: — Glej, svoboda me
pozdravlja.

Priseljenec stopi na ameriška
tla ter začne živeti življenje kot
ga žive ostali milijoni.

Ko se vrne po dolgih mesecih
ali letih z dela, ter ponjže večer-
je, se zamisli v preteklost ter se
nedvomno tudi spomni dne, ko se
je vozil proti Ameriki, ko ga je
v newyorškem pristanišču po-
zdravljala boginja Svobode. Po-
gleda svoje žuljave roke, presteže
v mislih svoj zaslužek, izpije ča-
šo plehke vode ter pravi: — Se-
daj šele vem, zakaj boginja Svo-
bode Ameriki hrbet obrača.

Kot vam je znano, so ženske
preseje sitne, nekatere so pa že ta-
ko sitne, da jih ni mogoče prena-
šati. Posebno tiste se boj, ki pre-
živijo po par ur na dan v velikih
štarih, ki pregleda vse, kar imajo
naprodaj, ponavadi pa ne kupi ni-
česar.

O taki ženski poročajo, da je
orišla na poštni urad ter rekla,
naj ji pokažejo skupino štemposov
po dva centa.

Klerk vzame iz predala polo-
v, kateri je bilo sto štemposov ter
ji pravi:

— Here lady, two dollars
please!

Ženska dolgo časa gleda polo-
v, potem pa pokaže na štemps v sre-
di rekoč:

—Ne, ne bom vseh vzela, sa-
mo tega tukajle mi dajte.

Star pregovor pravi, da ni pa-
metno soditi pijace po steklenici,
v kateri se nahaja.

To je star pregovor, kateremu
bi bilo treba dandanes dodati:
— Včasih je tudi smrtonosno.

Znanstveniki so dokazali, da
ena sama muha zaradi vsake le-
to po osem milijonov nadaljnih
muh.

Zaenkrat se pa še ne ve, koliko
bi jih imela, če bi bila poročena.

Slovensko
Amerikanski
Koledar

za leto 1926

ima sledečo vsebino:

Pesem
Koledarski del.
Pogledje o praznikih, letnih ča- sah in mrkih.
Premogovna industrija v Ame- riki.
Detektivska zgodba.
Sektorna mesta.
Divji konji v Montani.
Inženirska čuda preteklosti.
Gumij — novo zlato svetovne finance.
Strašna bolezen — rak.
Doživetja lačnega v New Yorku.
Tam za brezami.
Sibirskie slike.
Abdel Krim.
Dogodek na ladji.
Angleški državnik Lord Cur- zon.
Plame in pol na Norfolk otoku.
Strup v kriminalistiki.
Izgubljeni kontinent.
Žetljenje v morskih globlinah.
Prodiranje v polarno ozemlje.
Amušden o svojem polarnem poletu.
Hjalmar Branting.
Kitajska.
Sunajtsen.
Koliko se popije na svetu.
Ustroj telesa in značaj.
Načrt novega koledarja.
Pavel Hindenburg.
Smrt Roberta La Folletta.
Doživetja v džungli.
Vpliv nikotina.
Zdorska univerza.
Uporaba nekaterih zdravilnih rastlin.
Vpliv podnebja na duševne bolzani.
Raznoterosti.
Smešnice.
KOLEDAR KRAŠI OBILU RAZNIH SLIK.
Cena 50c
Naročite ga takoj, ker smo ga tiskali le o- mejeno število.
"GLAS NARODA" 82 CORTLANDT STREET NEW YORK CITY

KORZARJI.

(Nadaljevanje.)

Ludvik se sedaj spomni, da je slišal nekoč nekaj sličnega, in porabi svoj dobri spomin za odgovor. — Nič za to, najprej se ožani ž njo, ljubezen pride potem že sama od sebe!

— Hoho, brate Ludvik! — odgovori Tomaž in dvigne roke k nebu, — kaj pa govoriš ti tu? — Misli le na to, da sva bila Anamarija in jaz nekoč zaljubljenca. Takrat sva poznala ljubezen. Toda izginila je in se ne vrne nikdar več. Vrh tega ljubim drugo žensko, in to tako zelo, tako zelo, da če bi mati mojega nezakonskega deteta le od daleka kaj slutila, kako močna je ta moja ljubezen, bi me sama ne hotela imeti za moža in bi raje umrla sto smrti!

— Oho, oho, — vzklikne sedaj Ludvik.

Ni se čudil nad tem, da je Juana za vso to stvarjo če ugrabiš ženi moža, detetu očeta, potem je gotovo tu po sredi čarovnija, in Juana je čarovnica, o tem ni dvoma. Ta čarovnica je osedlala Tomaža, ali je z njim storila nekaj sličnega. Zato zamrmra Ludvik hitro latinsko molitvice med zobmi. Potem se mu pa povrne pogum, ali bolje rečeno, ogorčenost, zato nadaljuje:

— O brate Tomaže, ali naj že vnaprej pogubljenam zamorka brani, da slediš glasu svoje vesti in časti in da spravljaš svojo dušo v opasnost?

Tomaž pa gleda že zopet v tla in ne odgovori niti besedice.

Tako korakata nekaj časa drug ob drugem po raznih ulicah in mislita le na to, kako bi se ne približala prezgodaj domu Trubletovih, kjer bi morala gotovo vstopiti, kajti ura večerje je že zdavnaj prešla. Oba pa sta raje končala ta razgovor poprej, da bi jima drugičkrat ne bilo treba več ga obnavljati.

Ludvik zopet govori o prokleti mladosti:

— Brate Tomaže, za boga, odgovori mi vendar! Povej, ali nisi bil vedno tvoj prijatelj in brat, ali ne nisi često tudi proti moji volji vprašal za svet, kadar je šlo za to, da se spustimo v težko bitko, ali opravimo kako drugo težko delo? Povej, če ni res! Če je pa res, potem te sedaj rotim: ali veš, kaj pomeni za dekle iz dobre, poštene hiše, če jo poženejo čez prag in zavržejo, da jo vsi meščani psujejo, kažejo s prsti za njo in da sme vsak smrčavec vroči svoj kamen za njo? Brate Tomaže, misli li na to, da so tvoje fanta, ko ga je mamica zibal in ga uspavala, često zbudi li z majočo godbo pokrovač in starih piskrov, katero godbo so pripredili tvojemu dekletu pod oknom da jo osramote, kakor je navada pri vlačugah? S čim ji moreš kdaj povrniti takšno trpljenje? In tvoj sinko, ki je kri od tvoje krvi, hočeš li, da naj niti ne izve, da je tvoj sin, sin plemenitega in slavnega gospoda Tomaža, plemenitega Jagnjeta?

— Pa to še ni najhujše, — odgovori Tomaž, kakor da se je glasno zamislil.

Saj Tomaž skoraj ne posluša Ludvika. Sedaj misli na svojo prisego, položeno ob smrtni uri Vincentovi tam za pokopališčem, ko je njegova žrtev hropela v svoji krvi. On, Tomaž, je takrat prisegel pri Velikem Izveličarju od bulvarka in pri Sveti Devici v Velikih vrat, da se oženi z Anomarijo, če je res mati njegovega deteta. In bilo je res. Da je on oče, o tem niti sam ne dvomi za hip. Če je sedaj ne poroči, kaj naj si o njem misli Vincent Kerdouff v svojem grobu? In kaj poročeta k njegovi krivi prisegi strašna Devica in grozni Izveličar?

— Ne... to še dolgo ni najhujše, — ponavlja Tomaž zamolklo in se ves zgrozi.

— Pri moji duši, — vpraša Ludvik, — kaj pa naj bi bilo še huje?

Tomaž mu ne odgovarja. Na tistem trenutku. Ali tu ni leka? Ali česar ni lek in nelo vsemu grobu, proti vsaki vrsti nevelj?

nostim? Zadeva Anemarije ne pomeni mnogo, če jo Tomaž primerja z zadevo Juane. In še celo ta zadeva bi se utegnila rešiti na ugoden način. Če le izda dovoljno množino tolarjev in na pameten način. Najbrže je to vse, kar je potrebno, da postane Anamarija zopet spoštovana meščanka, — njen sin pa da postane dečko, ki se sme meriti s komurkoli. Seveda, preostaja še Izveličar in njegova majka sveta Devica. Ali se bosta dala spraviti, s svečanu, blagoslovljeno vodo, milostino, pokoro in drugimi primernimi sredstvi...? zlasti, če se ta sredstva uporabljajo na debelo?

— O, — pravi Ludvik, — brate Tomaže, vidim, da si v skrbeh in ves tezan. Torej še vedno nisi na pravi poti. Je li mogoče, da ti ženska...? Ho, gotovo nam je sedel vrag za vrat takrat, ko je naša fregata lovila ono proketo špansko galijono!

— Ko jo pa ljubim! — vzdihne Tomaž

8

Na binkoštno nedeljo je stopil vikar, ki je po evangeliu stopil na leco, da bi kakor navadno pridigal, smel po vsej pravici hvaliti Boga, da je poslal toliko vernikov, ki se kar gnetejo v cerkvi in ki vsi upirajo svoje oči vanj. Seveda so Malonezi in Malonežanke vohale prav dobri kristjani in zelo vestno izpolnjujejo svoje verske dolžnosti. Zato se tudi le redkokdaj zgodi, da bi kdo med njimi izostal od nedeljske maše. Velika slovesna peta maša pa, ki se služi z vsem sijajem, traja več ur in v spremstvu orgel in s pridigo vred celi dolgi dve uri.

Razume se samo po sebi, da je v cerkvi tudi Tomaž, pa očka Malo in majka Perina, dalje sestra Mina. Tudi sta prisotna brata Bertrand in Jernač, ki sta se baš tudi vrnila s svojega zadnjega potovanja od Angolske obale. — Vsa rodbina se drži zvrnato in ponosno, kakor se spodobi za tako premožno in rekel bi slavno rodbino, ki ji tudi najbolj strupeni opravičljivi jeziki ne morejo do živa. Mnogiča uglednih in zelo vplivnih meščanov se gnete in preriva, da napravi v svoji sredi prostora za Trubletove, ki štejejo sedaj med prave meščane in celo med prve meščane. Tomaž pogleduje semkaj in pogleduje tjakaj in spozna svojega botra Viljama Hamona, plemenitega gospoda de la Tremblaye, potem gospoda Jeana Gaultiera in brata mu Yvesa, nadalje tudi Pierre le Pecarda, ki so vsi prav premožni armatorji in brodarji. Nedaleko od njih stoji vitez Danyean, ki ga je dvajset posrečenih podjetij, da je dvignilo za pravega kralja korzarstva in bogastva. Za njim je skrit Julien Greve, pravo nasprotje Danyeana, saj ga je umazana njegova skopost spravila baš tako v nižino, kakor Danyean njegova podjetnost v višino. Izkratka, ves Saint Malo se je danes zbral, menda brez izjeme, in stolni vikar si je smel kaj domisljati na tako izbrano in plemenito poslušalstvo.

Ker je pa stolni vikar pobožen mož, si ne domislja ničesar v sled tega uspeha in ga pripisuje le božji previdnosti. Ko se je prekrizal in izrekel tiho molitvice, prične svojo pridigo s tem, da iz polnega grla prečita božjo zapoved, ki jo je hotel današnjega dne posebno priporočiti svojim brumnim poslušalcem:

— Ne prisegaj po nemarnem pri lnuenu svojega Boga, kajti Gospod kaznuje onega, ki zlorablja Njegovo Ime.

Kdor bi bil ta trenutek slučajno pogledal gospoda Tomaža Trubletovega, plemenitega gospoda Jagnjeta, bi bil zapazil, kako se je nekako nepridekano zgrozil. — Najbrže pa je bil kriv le mrzel preprič, ki je zavel od odprtih cerkvenih vrat ali od kaknega razbitega stekla v okno.

Zelo daleč od lece in tudi prav daleč od skupne občutno gosposode in meščanov tega pomoskega mesta, od njih krepstnih in strogih gospa, soprog, sester, hčera in mater, pa se skriva v senici stebrovja ponižno bitje, sklonjeno, da bi je ne spoznali: Črnooblečena žena z vdovsko pečo na glavi. To bitje, nekdanj Anamarija Kerdouff, sedaj sirota brez imena, stiska k svojemu krilu nezakonsko dete, dete Tomaževo, dete brez očeta in brez mnoge nade na lepšo bodočnost.

Pridigar se je bil med tem že sam razvel nad svojim predmetom.

— Potrudimo se torej, dragi bratje v Kristusu, — kliče, — da zadobimo pravi vpogled v ta vprašanja, ki so toliko važnosti. — Beseda božja zabranjuje krivo prisego in jo obsoja. Pa ne samo nje! Ne samo tega strahovitega zločina, ki se celo pogonom zdi zavržen in s katerim ne bo, kakor za trdno verujem, nikdar noben pravi Malonež omakeževal svoje vesti... marveč božja beseda prepoveduje in zabranjuje tudi vsako navadno in vsako rotenje in zaklinjanje, kojih najmanjše težje z ogromnim bremenom na pravem krščanskem sren in mnogo težje, ko tam zunaj na silonskem obrežju Veliki medved in generala trdnjava skupaj! Pomislite to dobro, prijatelji dragi in ne pozabite: Če po nemarnem izrečenju božje ime samo nas brez milosti izroča ognju in vceh! Neizrekljivo hujske misli na pravi smrtni greh vam nočem niti obuditi, kajti kje je kdo med vami, ki bi vede in hote po krivem klicu za sveto našega Gospoda in Izveličarja ali pa njegovo najsvetejšo majko? Kajti takšen zločinec bi bil dvakratni lažnik, enkrat proti Bogu in drugič proti svojem bližnjemu, po smrti pa bi ga odneslo naravnost v hudičev peklo, tam kjer cvrte žerjavice najbolj vroče in pekoče in kjer se na vse večne čase preliva iz zvrhianih kotlov smrdljivo žveplo, taljen svince in mnogo drugih hudičevih tekočin. Na vse večne čase! O, bratje moji, samo pomislite strašno grozoto takšne večne in nikdar prenehajoče muke!

Tako je pridigal stolni vikar z velikim prepričanjem, zelo bogoljubno in zelo zgornjo. Vsa ušesa se napejajo, da ne izgube niti besedice tako lepe in tako močne pridige, — kar se naenkrat vsa množica zamaje tam okrog stranskega portala, kjer vstopajo običajno boljši meščani, kajti glavni portal je le za gospoda kneza in nadškofa in za člana stolnega kapitlja. Dolej molčica in poslušajoča množica se jame sedaj naenkrat majati in stegovati vratove, gledati in pošepetavati, čisto proti vsem navadam dobrih cerkvenih obiskovalcev in pobožnih vernikov, kajti četudi je velika maša pričela že pred več kot tridesetimi leti, se hrastova in v bakrom okovana vrata odpro s trnštem in v cerkev stopi ženska, ki se rine naprej v sredino ladje, z ravnodušnim obrazom, kakor da res še ni izrečen pričetek "Introito ad altare Dei". Šum, ki ga dela ženska pri tem svojem pohodu, je velik in dela povsod pravi nered, ker se z vseh strani obračajo obrazi radovedno po njej da vidijo, odkod ta nenavadni šum in zakaj. Tudi Tomaž se obrne, kakor vsi njegovi sosedje in sosedje, in vztrepetajo od glave do pete, kakor pod udarcem ter prebledijo kakor platno. Spoznal je Juano.

Kljub dovolj jasno in dovolj gospodovalno izraženi želji in vsem z njo združenim grozjenjem, Tomaž vendar ni nikdar mislil na to, da povede svojo ljubico "ob svojih roki", kakor je vedno želela, "v najsvetejšo cerkev kar jih je v Saint Malo". Po krivem se je zanašal na stari pregovor, ki v bolj grobi obliki pove, da ženska nikdar ne vztraja pri svojih prvih sklepih. Zato se je ves teden skrbno čuval in ni nikdar iznova pričel razgovora o cerkvenih stvarih, izpovedih in pokorah. Tudi Juana te zadeve ni več omenila. V soboto zvečer je zato Tomaž mislil, da je že rečen, saj je Juana gotovo že davno pozabila na svojo enodnevno voljico.

(Dolga prihodnj.)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI DNEVNIK V ZDRAŽENIH DEŽAVAH

Čudovita usoda jetnika.

Pred okrajnim sodiščem v Bratislavi se je zagovarjal te dni mazarški delavec Peter Vince. Šlo je za neko imovinsko zadevo, ki sama po sebi ni zanimiva. Pač pa je tembolj zanimiv obtožene, odnosno njegova preteklost, ki predstavlja pravo Kalvarijo.

Peter Vince je bil korporal v 12. avstrijskem polku. Jeseni leta 1915 je prišel v rusko ujetništvo. Čez pol leta je bil že v irkutskem taborišču za vojne ujetnike. Kdor ve, kaj se pravi delati v svinčevih rudnikih, bo razumel obup, ki se je polastil nesrečnega Vinceta, ko so ga poslali delat v svinčene rudnike. Čez nekaj mesecev je bil podoben živemu mrtvecu. Tedaj je sklenil za vsako ceno pobegniti. Nekega večera so ga odpeljali v taborišče. Njegovi soujzniki so bili sami Madžari. Zvečer, ko je službojoči častnik pregledoval in štel ujetnike, je planil Vince nanj ter ga udaril po glavi tako, da je omedlel. Naglo ga je s pomočjo tovarišev sčel. oblekel njegovo uniformo ter odšel iz barike. Straža mu je salutirala in ga pustila iz taborišča. Še isti večer je našel v predmestju Irkutsk žida, ki mu je za primerno odškodnino preskrbel obleko ruskega mužika in tako je prispel srečno do mongolske meje. Tam je vladala v tistih časih prava anarhija. Povsod so se klatile razbojniške tolpe in mongolske oblasti si niso znale pomagati. Vince ni dolgo razmišljal. Sprejel je budistovski vero ter se pridružil neki razbojniški tolpi. Kmalu je postal pravi mongolski razbojnik. Čez nekaj mesecev je bil izvoljen celo za poglavarja, ker je bil zelo hraber in spretan.

Pozimi 1916 so dospeli razbojniki do tibetske meje. Tu je sklenil Vince zopet pobegniti. Seveda ni niti slutil, v kakšno nevarnost se podaja. Ponoči, ko so njegovi tovariši sladko spali, je zajahal konja in izginil iz taborišča v juževzhodni smeri. Potoval je pol leta. Kitajske oblasti so ga neštokrat aretirale, dvakrat je bil celo obsojen na smrt. Naposled je dospel v Kanton, kjer je služil nekaj časa kot pristaniški delavec. Kmalu je prispela v pristaniške neka kitajska ladja, ki ga je vzela na krov in odpeljala v Singapur. Vince je služil na ladji kot potapljač. Pluli so baš mimo Bornea. Tu jih je zasačil stražen vihar in ladja se je razbila. Na razburkanih valovih je ostalo med kosi razbite ladje kakih deset Kitajcev, med njimi tudi Vince. Vihra je pridrvela z novo silo in ostalo jih je samo še pet. Vsi so se krčevito oprijemali polomljenega jambora. Nato so se pojavili iz globine morski somi, ki so požrli po vrsti vse štiri Kitajce. Voda okrog Vinceta je bila kmalu vsa krvava. Še zdaj si Vince ne zna razlagati, zakaj so morske pošasti naenkrat izginile in prizanesle samo njemu. Morda so bile že site človeškega mesa. To so bili najstrašnejši trenutki, kar jih je Vince doživel.

Čez nekaj ur je ležal onesvečen in z zvezanimi rokami v palmovih koči ondodnih prebivalcev. Stražarji so ga namreč opazili, kako se bori z valovi, in ko je srečno priplaval h kraju ter je hotel pobegniti, ga je eden močno udaril po glavi. Brazgotina na glavi se mu pozna še zdaj. K sreči ga niso mučili. Nasprotno, stregli so mu da je bilo veselje gledati in čez dva meseca je bil tako rejen, da bi ga nihče ne spoznal. Šele takrat se mu je zasvetilo v glavi, kakke namene imajo z njim ti čudni divjaki. Hoteli so ga namreč požreti. Toda prišla je rešitev v osebi lepote Baupo. Zahrepenela je po ljubezni belega moža, njegove krepke mišice so ji bile zelo všeč in kmalu je hodil Vince po malaški naselbini kot mož poglavarjeve hčerke. Prizadeval si je na vse načine, da si ohrani ljubezen lepe Baupo, zakaj požrešnim domačinom otoka Borneo so se kar slino cedile, če so videli lepo rejenega belokožca. Med temi ljudstvi je preživel Vince dve leti v neprestani strahu, da ga zdaj zdaj zgrabijo in požre. Nekega dne pa je prišla nepričakovana rešitev.

Daleč na morju je zagledal veliko vojno ladjo. Neopaženo se je splazil do čolna, in ko ga je opazila zapuščena Baupo, je bil že daleč na morju.

Toda s tem njegove muke še niso bile končane. Ladje se mu ni osrečilo doseči, kar ga niso opazili. Tri dni je plaval po morju, čoln je bil opetovano v nevarnosti, da ga valovi prevrnejo in razbijejo, končno pa ga je zasačil zopet strašen vihar. Samo čudež ga je rešil sigurne smrti, in ko se je vihar poleglo, je bil Vince na obali otoka Mr. Backerja. Podjetni Anglež ga je takoj sprejel v svojo službo, najprej kot delavca, potem pa kot spretnega lovca. — Od Malajcev se je Vince namreč naučil loviti divjačino. Ta si je zaslužil lepo premoženje, zakaj Backer ni bil skopuh. Čez dve leti ga je vzela na krov neka angleška ladja. Domov se je vrnil šele leta 1922.

ČE OČE SNUBI SINOV NEVESTO.

V malem romunskem selu Tisterovce se je nedavno odigrala neobičajna rodbinska drama. Komaj sedemnajstletni Rita Marculesku je z motiko ubil svojega 44 letnega očeta.

Mladi Markulesku je bil najlepši fant v vasi in vsa vaška dekleta so tekmovala za njegovo naklonenost. Toda fant je oddal svoje sree lepi Anici Dimitrie, ki je bila poldrugo leto starejša od njega, vendar pa se doslej še ni ogrela za nobenega fanta. Rita Marculesku je bil stalen gost pri rodbini izvoljenke, Z Anico sta se tajno domenila, da jo poroči takoj, čim odsluži vojak.

O svojih namenih ni fant očetu črnil besede. Oče pa je bil vdovec in eden najimovitejših seljakov v vasi. Medtem je Anica pregovorila svojega fanta, da naj se preje poroči z njo, češ, da ne more čakati cela tri leta, kolikor znaša vojaški rok. Mladi Markulesku je nato stopil pred očeta in ga prosil za dovoljenje za poroko, obenem pa, da mu izroči njemu pripadajoči delež imetja.

Očetu sicer ni povedal, katera je njegova bodoča ženica, vendar je oče dobro vedel, kam pes tač moli. Zato ni hotel ničesar vedeti o poroki. V nasprotjem slučaju je bil pripravljen sinu odreči vsako podporo. In ker je vedel, da sin hrepeni za lepo Anico, je sklenil zadevo rešiti na zvit način. Odšel je k Aninih roditeljem in jih je prosil za dekletovo roko.

Naravno, da so bili roditelji oveseljeni nad ponudbo velikega posestnika. Pristala pa je na zakon tudi Anica. Vesel in zadovoljen je odšel stari Markulesku domov in pri večerji je sinu odkrito priznal, da se poroči z Anico.

Sinu se je zdelo stvar neverjetna. Vzrojl je in odšel k Aninim roditeljem. Ti so mu prepovedali vstop v hišo, češ, da je dekle zaročeno z njegovim očetom. Fantu se je izneverilo tudi dekle, ki je izjavilo, da se mora pač pokoriti volji roditeljev in če ne more živeti brez nje, naj se domeni z očetom.

Zla misel se je pojavila sinu v glavi. Z jezo v srcu je odšel domov.

Druga dne popoldne sta oči in sin delala v vinogradu. Oče je med delom vzrojl nad sinom, ta je reagiral in razvil se je prepričkom katerega je sin udaril z motiko očeta po glavi, rekoč:

— To imaš za dekle!

Oče se je zgrudil na tla, sin pa se je javil orožnikom. Težko ranjenega moža so prepeljali v bolnico, kjer pa je po triurni smrtni borbi umrl.

Sin je pri zaslišanju izjavil, da ga je k umoru očeta napeljala njegova izvoljenka. Orožniki sedaj zasledujejo tudi dekle, ki je pobegnilo.

ČRNI PRIJATELJ

Pred leti sta premišljevala dva Nemea, ali bi šla v Ameriko ali ne. Takrat je bila Amerika še obljubljena dežela in ljudje so si pripovedovali, da se tam denar kar po tleh pobira. Doma sicer ni baš manjkalo dela, ali zaslužek je bil izredno majhen napram onemu v Ameriki. Filip in Henrik sta se končno odločila, da gresta v Ameriko. Blizal se je dan odhoda. Filip se je premislil in rekel prijatelju: — Veš kaj, pojdi za enkrat samo ti čez morje. Če se ti bo slabo godilo, bo trpel samo eden izmed naju. Zbogom!

Filip je šel. Šlo mu je dobro, pridno je delal in kmalu je prišel do velikega posestva. Imel je polno ljudi, ki so delali zanj, on pa je poveljeval, kadil cigare, živel dobro in se pridno redil. — Najel si je črnega slugo, katerega je počasi učil svojega nemškega jezika svojega gospodarja. Filip se je končno spomnil tudi svojega starega prijatelja Henrika in nekoč mu je pisal. — Pridi vendar k meni, denarja imam na kape, dosti ga bo za oba, kaj hočeš doma stradati, pri meni ti bo dobro. — Poslal mu je tudi denar za pot in mu obljubil, da ga počaka pri ladji, ko dospel v Ameriko. Henrik je nekaj časa premišljeval, potem se pa odpravil in odšel s parnikom v Ameriko. Zgodilo se je, da je bil Filip tiste dneve po svojih poslih zadržan, pa je postal zato k sprejemu svojega prijatelja črnca slugo. Ta je gledal do slece in končno videl nekega tujca na čuden način napravljenega, pa si je mislil: Ta bo pravi! Nagovoril ga je v njegovem dialektu. Henrik se ves začudi, odpre usta na široko in gleda črnega možaka pred seboj. Saperment, zaključ končno Henrik, — kako pa to, da si ves črn? — Črnce mu je odgovoril z nasmehom b njegovem dialektu: — To pride od dela, dragi moj prijatelj Henrik.

— Kaj, od dela? Kaj toliko se mora delati?

Črnce: — Da, gotovo! Henrik: — Kaj misliš, da sem tudi jaz tako trapasti osel, da bi rad postal tako črn, kakor si ti. Adijo, grem nazaj! — Obrnil se je in tekla na ladjo, katera ga je pripeljala zopet v njegov blaženi nemški kralj, kjer mu ni bilo treba počrniti od dela.

Nenavaden davek.

Mehikanska država Tabasco je sprejela zakon, po katerem morajo plačati poseben davek oni, ki kade v javnosti ali jih pollelja zasledni vinjene. Dohodek tega nenavadnega davka mislijo vporabiti za pobijanje kobilčne nadože.

Sin umoril očeta in mater.

V Donaueschingu je ustrelil sin vpkokojenega podpolkovnika Henningsa svojega očeta in svojo mater, očetovo tajnico pa je težko ranil. Po izvršenem umoru je izvršil samomor. Zločin je izvršil iz maščevanja, ker mu oče ni hotel dajati denarja za njegovo poratno življenje z ženskami.

Če hočete natančno poznati razmere v ameriški premogovni industriji, naročite Slovensko Amerikanski Koledar za leto 1926. Stane petdeset centov. V njem je natančno popisana položaj premogovne industrije, o katerem se baš v sedanjem času toliko razpravlja v Ameriki.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York.

Klobase

in SUHO MESO, doma sušeno pošiljam širom Amerike od 10 lb. naprej, proti expresnem postrežnju po 38 centov funt; preostane prosto.

JOHN KRAMER

5301 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VLOŽNE KNJIŽICE

so splošno vzpodbudna in za Božič in Novo Leto primerna darila Vašim otrokom.

DENARNE VLOGE

na "Special Interest Account" obrestujemo po

4%

pričenši z vsakim prvim v mesecu. Vlogo lahko pričneš z zneskom od \$5.—

ZA VARNO NALAGANJE IN TOČNO POSTREŽBO

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

Slovensko - Amerikanski Koledar

za leto 1926.

je gotov in smo ga razposlali vsem, ki so ga do zdaj naročili.

Letos je zelo zanimiv in bo vsak zadovoljen.

Cena mu je 50c.

Kdor ga želi imeti naj pošlje znamke ali pa money order.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA"

